

PÆDAGOGISK TILSYN

December 2023

Børnehuset Børneriget
Skanderborg Kommune

Indholdsfortegnelse

1 INTRODUKTION.....	2
2 SAMMENFATNING	3
2.1 Tilsynets konklusioner	3
2.2 Bemærkninger og udviklingstiltag	3
3 STRUKTUREL KVALITET.....	4
3.1 Organisering.....	4
3.2 Fysiske rammer	4
3.3 Personalestabilitet og medarbejderinddragelse	4
3.4 Andre rammevilkår.....	5
4 PROCESKVALITET	6
4.1 Observationer.....	6
4.2 Resultater opdelt på de enkelte temaer.....	6
4.2.1 Barnesyn:	6
4.2.2 Det pædagogiske læringsmiljø:	7
4.2.3 Faglig udvikling og evaluering:	8
5 RESULTATKVALITET	9
5.1 Sprogvurdering 3-6	9
5.2 Dialogværktøj.....	9
6 Bilag – grafisk fremstilling, Rambøll sprog og dialogværktøj (er ikke webtilgængelig)..	10
5.1.1 Resultater - Historisk udvikling	10
5.1.2 Resultater - opdelt på alder.....	11
5.2.1 Dialogværktøj	12

1 INTRODUKTION

I Skanderborg Kommune gennemfører Sekretariatet for skoler, dagtilbud og familier de pædagogiske tilsyn. Der føres tilsyn med dagtilbuddene ud fra et delvist kontrollerende, delvist udviklende perspektiv. Observation og dialog har derved en stor vægtning i tilsynsprocessen.

Det anvendte tilsynsmateriale er datainformeret og bygger på forskning om, hvad der definerer et dagtilbud med høj kvalitet, hvor specielt den gode relation mellem barn og voksen er i fokus. Med tilsynets lærende og udviklende fokus, understøttes at alle aktørerne omkring børnene har en vigtig rolle i at skabe læringsmiljøer, der fremmer alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Tilsynet tilrettelægges, så den tilsynsførende så vidt muligt er upartisk og kan forholde sig neutral. Uvildighed sikres bl.a. ved at tilsynet sker på et tydeligt grundlag og på baggrund af systematisk og ensartet metode til vurderingen af kvaliteten i de forskellige pædagogiske læringsmiljøer.

Tilsynsprocessen foregår over en 2-årig periode, hvor år 1 er det anmeldte tilsyn. Det anmeldte tilsyn består af observationer, dataindsamling, tilsynsmøde, udarbejdelse af udviklingsplan, samt en afsluttende kvalitetsdialog for dagtilbuddets ledelse, med chefen for dagtilbud og sundhed. Følgende rapport indeholder data fra det anmeldte tilsyn. År 2 er det uanmeldte tilsyn, som pågår i alle børnehuse. Tilsynsførende gennemfører observationer med afsæt i børnehusets udviklingsplan fra det anmeldte tilsyn. Efterfølgende er der et statusmøde med ledelsen med opfølgning på arbejdet med udviklingsplanen, samt på tilsynsførendes uanmeldte observationer.

Forskning om kvalitet i dagtilbud kan opdeles i 3 elementer; strukturel kvalitet, proceskvalitet og resultat kvalitet. Strukturel kvalitet omhandler de forhold, den pædagogiske praksis arbejder indenfor. Det kunne fx være fysiske rammer, normering og uddannelse af personalet. Proceskvalitet handler om den pædagogiske kvalitet herunder interaktioner mellem børn og voksne og børns sociale og emotionelle udvikling gennem leg og aktiviteter. Resultat kvalitet omhandler børnenes udbytte ved at gå i dagtilbud, både her og nu og på længere sigt. Det gælder børns trivsel, læring og udvikling – kognitivt, socialt og motorisk. Strukturel kvalitet og proceskvalitet er i høj grad en forudsætning for resultat kvalitet, men man kan også til en vis grad arbejde målrettet med resultat kvalitet. Tilsynet vægter alle 3 elementer og tager udgangspunkt i et bredt datagrundlag, hvor tilsynsførende på baggrund deraf, afslutningsvist foretager en samlet vurdering af kvaliteten i dagtilbuddet.

Tilsynet vurderes ud fra følgende taksonomi:

- **Fortsat indsats** og anbefalinger til videreudvikling, samt opretholdelse af de pædagogiske læringsmiljøer
- Behov for **justering af indsats** og henstilling til udvikling af de pædagogiske læringsmiljøer
- Behov for ny **forbedret indsats**, herunder iværksættelse af skærpet tilsyn og udarbejdelse af handleplan med henblik på iværksættelse af indsatser for at udvikle de pædagogiske læringsmiljøer

Tilsynet er gennemført i perioden august – december 2023 med afsluttende Kvalitetsdialog d. 15.12.2023.

2 SAMMENFATNING

2.1 Tilsynets konklusioner

Bemærkninger tilsynsførende:

Ved tilsynet blev der observeret overvejende god og høj kvalitet i forbindelse med det pædagogiske grundlag og læringsmiljø.

Observationer, yderligere data, samt tilsynsdialogen med ledelse og medarbejdere, viser at der er i Børneriget er entydig sammenhæng mellem den pædagogiske praksis og kravene i Den styrkede pædagogiske læreplan.

Tilsynets vurdering er derfor en fortsat indsats, med anbefalinger til videreudvikling, samt opmærksomhed og nysgerrighed på, hvordan de eksisterende pædagogiske læringsmiljøer fastholdes og videreudvikles.

2.2 Bemærkninger og udviklingstiltag

Bemærkninger tilsynsførende:

I forbindelse med tilsynet, er følgende indsatser valgt i forhold til den fortsatte udvikling:

- Den enkelte voksnes interaktion i den mindre børnegruppe; at alle børn møder engagerede og inspirerende voksne. At alt pædagogisk personale er bevidste om egen rolle og påvirkning af samværet med børnegruppen. At alt pædagogisk personale viser begejstring, åbenhed og tilgængelighed i de mindre børnegrupper og i det større fællesskab. At alt pædagogisk personale er bevidste om vigtigheden af et tydeligt kropssprog, mimik og gestik i interaktion med børnene og at de udfører det.
- Flexibilitet i mellemrum; at alle børn ved, hvor de kan finde en voksen og få hjælp. At de voksne er tilgængelige, når børnene har brug for dem gennem hele dagen eller guider dem videre til en "flyver" voksen. At alle børn bliver mødt anerkendende og tilbydes tilpas hjælp og guidning.
- Læringsmiljø; At der på hver enkelt stue er et tilpasset læringsmiljø for børnegruppen. At det er overskueligt for børnene, hvad de kan finde af legetøj i de forskellige kurve og legekasser og kurvene er ryddelige og sorteret efter tema. At der på hver enkelt stue er indrettet små kodede læringsmiljøer, hvor det fremgår tydeligt for børnene, hvilke muligheder for leg eller fordybelse de enkelte rum indbyder til. At hver enkelt læringsrum er foranderligt og kan tilpasses børnegruppens behov og efterspørgsel. At de forskellige fællesrum er kodede, så de indbyder til forskellige aktiviteter og leg.

3 STRUKTUREL KVALITET

Strukturel kvalitet kan forstås som de rammer og forhold, som den pædagogiske praksis arbejder inden for og er påvirket af økonomi, organisering, ledelse mm. i dagtilbuddet.

I følgende afsnit, er tilsynsførendes bemærkninger til børnehusets svar og kommentarer i forbindelse med rammevilkårsundersøgelsen.

3.1 Organisering

Tilsynsførendes bemærkninger:

Tilsynsførende har intet at bemærke til børnehusets organisering af børnegrupperne

3.2 Fysiske rammer

Dagtilbuddets fysiske rammer defineres af dets inde- og udemiljø, dvs. bygninger, indretning af indendørs og udendørs rum, interiør samt genstande, legetøj og legeredskaber. Dagtilbuddets fysiske rammer tænkes ofte som en given og statisk størrelse, men megen forskning peger på de fysiske rammer som en dynamisk størrelse, dvs. rammer, der ændrer sig eller skifter mellem at fungere som ramme for forskellige aktiviteter. Flere studier belyser, hvorledes de fysiske rammer bliver en betydningsfuld strukturel faktor for kvalitet i dagtilbud, og hvordan tilrettelæggelsen af disse kan anvendes aktivt til at strukturere praksis og børns aktiviteter.

Tilsynsførendes bemærkninger:

Der er i børnehuset gennemført de lovpligtige tilsyn med bygninger og vedligehold, legepladssikkerhed og brandsikkerhed

3.3 Personalestabilitet og medarbejderinddragelse

Personalestabilitet

Med personalestabilitet tænkes der på, hvorvidt der er stort sygefravær i en personalegruppe eller stor udskiftning af medarbejdere i et dagtilbud.

Tilsynsførendes bemærkninger:

Tilsynsførende har intet at bemærke

Medarbejderinddragelse, tillidsrepræsentant og arbejdsmiljørepræsentant

Tilsynsførendes bemærkninger:

Tilsynsførende har intet at bemærke

3.4 Andre rammevilkår

Økonomi

Tilsynsførendes bemærkninger:

Der var ikke bemærkninger til økonomien ved seneste budgetgennemgang. Der er ikke behov for at gøre en ekstra indsats i forhold til at styre børnehushets økonomi.

Mad og måltider

Med mad og måltider tænkes der på, om børnehuset aktivt fremmer børnenes viden om sund mad. Om forældrene inddrages i børnehushets mad- og måltidspolitik. Om der er udfordringer med usund kost i børnehuset og brug for at gøre en ekstra indsats omkring mad og måltider.

Tilsynsførendes bemærkninger:

Der er intet at bemærke

Førstehjælp

Med førstehjælp spørges til, om personalet i børnehuset har taget førstehjælpskursus/genopfriskningskursus indenfor de sidste par år.

Tilsynsførendes bemærkninger:

Der er intet at bemærke

Hygiejne

Med hygiejne tænkes på, om børnehuset har formuleret hygiejnerutiner med henblik på at reducere sygdomme og infektioner og om forældrene inddrages i disse, fx ved at emnet taget op på bestyrelses- og forældremøder. Er der behov for at gøre en ekstra indsats omkring arbejdet med hygiejne.

Tilsynsførendes bemærkninger:

Der er intet at bemærke

Magtanvendelse

Med magtanvendelse tænkes på, om personalet har den nødvendige viden om retningslinjerne for magtanvendelse på dagtilbudsområdet. Er der behov for at gøre en ekstra indsats i forhold til at mindske magtanvendelsen i børnehuset.

Tilsynsførendes bemærkninger:

Der er intet at bemærke

4 PROCESKVALITET

Proceskvalitet er udtryk for den kvalitet, der findes i det pædagogiske arbejde, og som opstår bl.a. i relationer mellem børn og voksne og gennem læringsmiljøets stimulering af børns sprog og generelle kompetenceudvikling. Proceskvalitet omfatter også kvaliteten af de pædagogiske kompetencer med hensyn til interaktion med børn i forbindelse med leg og læring. Til at kigge på proceskvaliteten kan forskellige miljøvurderinger inddrages i arbejdet med udvikling af kvalitet i dagtilbud.

4.1 Observationer

Som en del af tilsynets data gennemføres observationer. Observatørerne er; kontraktleder, daglig leder, to pædagoger, tilsynsførende og konsulent. Observationerne analyseres med udgangspunkt i det forskningsinformerede dialogmateriale KVALid. KVALid tager direkte afsæt i Dagtilbudsloven samt den styrkede pædagogiske læreplan, ud fra en opbygning og systematik der bygger på den styrkede pædagogiske læreplans grundbegreber og overskrifter. KVALid bygger på globale kvalitetskriterier, som alle børn har ret til: Demokrati, læring, relationer og inklusion. Kvaliteten af udsagnene i hæfterne bygger på national og international forskning om kvalitet i dagtilbud. Materialet danner dermed et fælles fundament for en ensartet forståelse af, hvordan kvalitet i dagtilbud i Skanderborg Kommune ser ud.

I forbindelse med tilsynet observeres der på temaet *Barnesyn*. Tilsynsførende og konsulent observerer i tilsynsprocessen herudover altid på det pædagogiske grundlag og *læringsmiljøet generelt*. Derudover er temaet *faglig udvikling og evaluering* altid en del af dialogen med ledelsen. På tilsynsmødet får alle mulighed for at fremlægge deres observationer. Den efterfølgende dialog tager blandt andet afsæt i det fremlagte.

Tilsynsførendes opsamlende konklusioner i forbindelse med observationsdata, vil fremgå i følgende afsnit.

4.2 Resultater opdelt på de enkelte temaer

4.2.1 Barnesyn:

Hvordan vurderes dagtilbuddets styrker?

Tilsynsførendes bemærkninger

Der bliver overvejende observeret god og høj kvalitet i forbindelse med barnesynet. Der er en rolig og behagelig atmosfære, samt god stemning i huset.

Der observeres nærvær, anerkendelse og engagement hos de voksne. De voksne er afstemte, både overfor hinanden og børnene. De voksne møder børnene med positiv kontakt og omsorg, både i rutiner, børneinitierede lege og planlagte aktiviteter.

- Der observeres initiativrige voksne, dialog med mange turtagninger og inddragelse af børnene og deres perspektiver. Desuden er de voksne opmærksomme på tilpasse udfordringer i forhold til barnets nærmeste udviklingszone.
- Det observeres at børnene anerkendes i deres følelser og ud fra barnets intentioner.
- Der er fokus på børnenes relation med hinanden. Det ses blandt andet ved at de voksne er gode til at anerkende børnene overfor hinanden. Det observeres desuden at børnene imellem er gode til at hjælpe og guide på tværs af alder. Fx i

garderoben hvor nogle større børn bliver opmærksomhed på en yngre pige "Nu skal vi have gummistøvler på... Kan du sige gummistøvle".

- Der observeres gode rutiner omkring overgange, fx for de børn som vågner fra lur og skal ud på legepladsen, bliver taget godt imod.
- I garderoben er der tid til nærvær, guidning og dialog.
- I overgangen til anden aktivitet fx Krop og fidus, observeres at der bliver taget tid til dialog, og at børnene kan komme med i eget tempo

Hvordan vurderes dagtilbuddets udviklingspotentialer?

Tilsynsførendes bemærkninger

Under observationerne blev der i få tilfælde observeret eksempler på minimal kvalitet, og vi drøftede opmærksomheden på følgende eksempler:

- Børn i periferien, som går under radaren uden voksenkontakt (både rutiner, overgange og aktiviteter). Med en fast struktur og en stram rammesætning, er det relevant med en opmærksomhed på om der er plads til fleksibiliteten, og ikke have følelsen af 'at skulle videre til det næste'.
- Der blev observeret et par voksne, hvor der ikke var dialog eller medvirken/engagement i aktiviteten.

4.2.2 Det pædagogiske læringsmiljø:

Hvordan vurderes dagtilbuddets styrker?

Tilsynsførendes bemærkninger

Der observeres god til høj kvalitet.

Det pædagogiske fundament og strukturen er gennemgående i huset. Der er en god organisering og visuel guidning. Der er en genkendelig struktur - både børn og voksne ved hvad de skal.

De aldersintegrerede stuer organiseres hver dag med opdeling af børnene i mindre grupper, ud fra barnets udvikling og behov.

- Der observeres mange samtaler og turtagninger.
- De voksne understøtter børnefællesskabet, og er opmærksomme på ligheder og forskelle i børnegruppen. De voksne støtter, guider og rammesætter lege og aktiviteter, så de udvikler sig positivt for børnene.
- Børnene er selvhjulpne, og de voksne retter differentierede forventninger til børnene.
- Børnene deltager aktivt før, under og efter i rutiner og aktiviteter. Børnene henter mad, dækker bord, hælder vand op, finder selv redskaber/materialer. Fx er børnene med til at skære frugt ud i fællesrummet.
- Der ses variation i udstillinger af børnenes kreationer og materialer.
- Der ses afgrænsede legeområder, fx madras/sofa på stuen, kreaturum, motorikrum mm.

Hvordan vurderes dagtilbuddets udviklingspotentialer?

Tilsynsførendes bemærkninger

- Variereret engagement fra de voksne. Vigtigt at være opmærksomme på at når opdelingen ofte er i mindre grupper, er kvaliteten meget afhængigt af den voksne.
- Stolene til de mindste børn er ikke indstillet korrekt.

- Ikke umiddelbart meget mangfoldighed repræsenteret fysisk i materialer.
- Nysgerrig på nærværet i toiletsituationer
- Flere bøger og materialer til rådighed til børnene.
- Læringsmiljøet kan med fordel være endnu mere kodet, så børnene kan se hvad de kan - Fx billeder på kasserne, de kan pege på.

4.2.3 Faglig udvikling og evaluering:

Hvordan vurderes dagtilbuddets styrker?

Tilsynsførendes bemærkninger

- Der er fast struktur for personalemøderne. Fx har medhjælperne deres eget møde, hvor der er skiftende tema på. Dermed har medhjælperne mulighed for at få noget i rygsækken, ud fra deres pædagogiske udgangspunkt.
- I Børneriget er der fokus på gennemgående kompetenceudvikling af medarbejderne (fx NEST, KVALid, samarbejde mm.).
- Fokus på børn i privilegerede positioner. (også de voksne: hvad er de optagede af, og hvad kan være svært?).
- Fast struktur på sparring/supervision i ledelsen, samt fælles pædagogisk ståsted for hele dagtilbuddet.

Hvordan vurderes dagtilbuddets udviklingspotentialer?

Tilsynsførendes bemærkninger

Generelt er kvaliteten god, så det er de små justeringer ledelsen kigger på, netop for at opretholde den gode kvalitet.

Lige nu er BørneRiget bl.a. optaget af følgende udviklingsinitiativer:

- De fysiske læringsmiljøer – hvordan får vi benyttet og indrettet rummene. Hvad vil vi med rummene? Det ønskes at skabe foranderlige læringsmiljøer, det kan tilpasses børnegruppen.
- Nysgerrighed på 'plejer' og traditioner. Med den faste struktur, er en opmærksomhed på fleksibilitet og plads til det, som børnene har brug for.
- Finjusteringer i hverdagspraksis, og ikke radikale ændringer. Ændringer på baggrund af indsamlet data, fx på overgange fra lur eller tiden efter frokost.
- Sproget, fx at bruge data fra børnenes sprogvurderinger i det videre pædagogiske arbejde.
- Øve sig på at blive bedre til igen at åbne døren til stuerne, og få øje på hinanden på tværs af stuerne.

5 RESULTATKVALITET

Resultat kvalitet omhandler børnenes udbytte ved at gå i dagtilbud, både her og nu og på længere sigt. Det gælder børns trivsel, læring og udvikling – kognitivt, socialt og motorisk.

5.1 Sprogvurdering 3-6

For at understøtte børns sproglige udvikling, har kommunen, jf. Dagtilbudslovens §11, ansvaret for at der gennemføres en sprogvurdering af børn i alderen omkring 3 år, der er optaget i et dagtilbud, hvis der er sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold, der giver formodning om, at barnet kan have brug for sprogstimulering. Der foreligger altså ikke et lovmæssigt krav om at sprogvurdere 3-årige børn, med mindre man er bekymret for den sproglige udvikling, og har en formodning om at barnet kan have brug for særlig tilrettelagt sprogstimulering.

Tilsynsførendes bemærkninger:

I børnehuset sprogvurderes alle 3 og 5-årige, samt de 2 og 4-årige ved behov.

5.2 Dialogværktøj

Formålet med dialogværktøjet er at skabe et godt grundlag for det løbende samarbejde og for dialogen med forældre omkring barnets kompetencer og udviklingspotentialer.

Tilsynsførendes bemærkninger:

Der er intet at bemærke

6 Bilag – grafisk fremstilling, Rambøll sprog og dialogværktøj (er ikke webtilgængelig)

Antal sprogvurderinger fordelt på indsatsgrupper

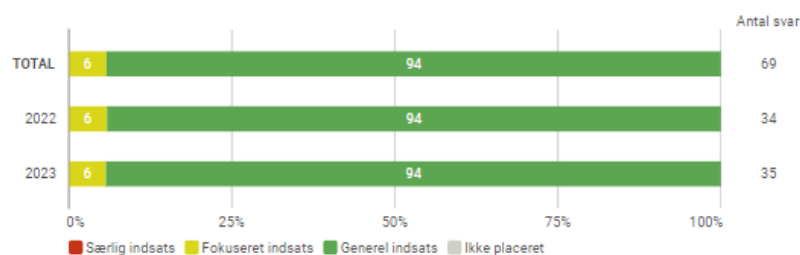
	Særlig indsats	Fokuseret indsats	Generel indsats	Ikke placeret
Før-skriftlige færdigheder	0%	7% (2)	93% (27)	0%
Talesproglige færdigheder	0%	6% (4)	94% (65)	0%

Note: Figuren viser resultater for perioden 2023 og 2022.

Kilde: Rambøll Sprog.

5.1.1 Resultater - Historisk udvikling

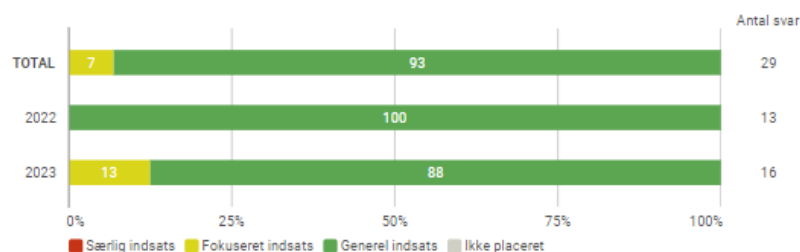
Resultater for Talesproglige færdigheder opdelt på indsatsgrupper

Note: Figuren viser resultater for perioden 2023 og 2022.

Kilde: Rambøll Sprog.

Resultater for Før-skriftlige færdigheder opdelt på indsatsgrupper

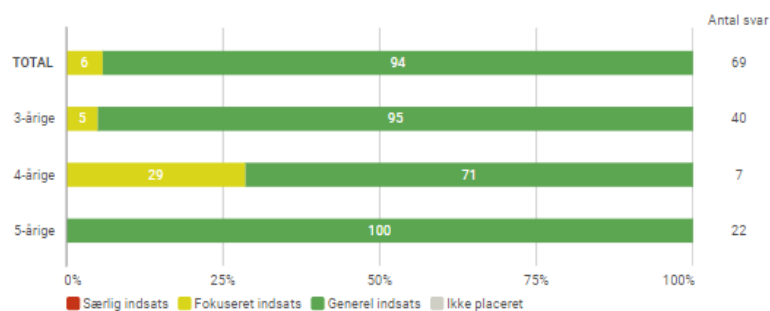
Note: Figuren viser resultater for perioden 2023 og 2022.

OBS: Vær opmærksom på at de 3-årige ikke placeres i en indsatsgruppe for Før-skriftlige færdigheder og derfor ikke indgår i denne visning.

Kilde: Rambøll Sprog.

5.1.2 Resultater - opdelt på alder

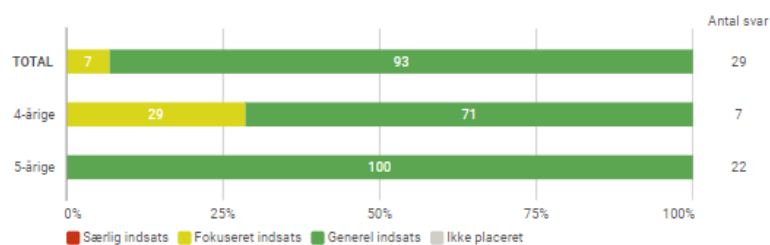
Resultater for Talesproglige færdigheder opdelt på indsatsgrupper

Note: Figuren viser resultater for perioden 2023 og 2022.

Kilde: Rambøll Sprog.

Resultater for Før-skriftlige færdigheder opdelt på indsatsgrupper

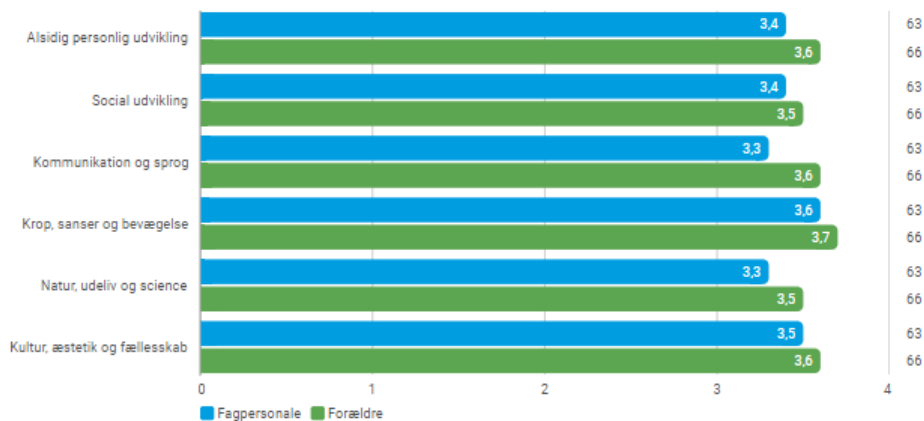
Note: Figuren viser resultater for perioden 2023 og 2022.

OBS: Vær opmærksom på at de 3-årige ikke placeres i en indsatsgruppe for Før-skriftlige færdigheder og derfor ikke indgår i denne visning.

Kilde: Rambøll Sprog.

5.2.1 Dialogværktøj

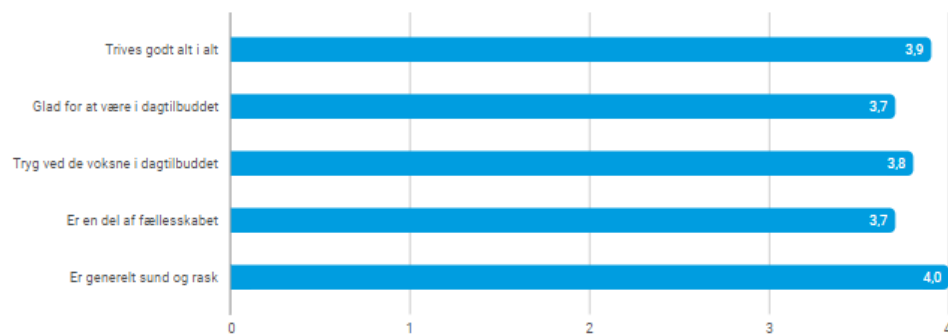
Resultater for de seks læreplanstemaer

Note: Figuren viser resultater for perioden 2023.

Kilde: Rambøll Dialog.

Resultater for Trivsel og sundhed fordelt på enkeltspørgsmål

Note: Figuren viser resultater for perioden 2023. Figurens resultater er baseret på forældrenes besvarelser.

Kilde: Rambøll Dialog.